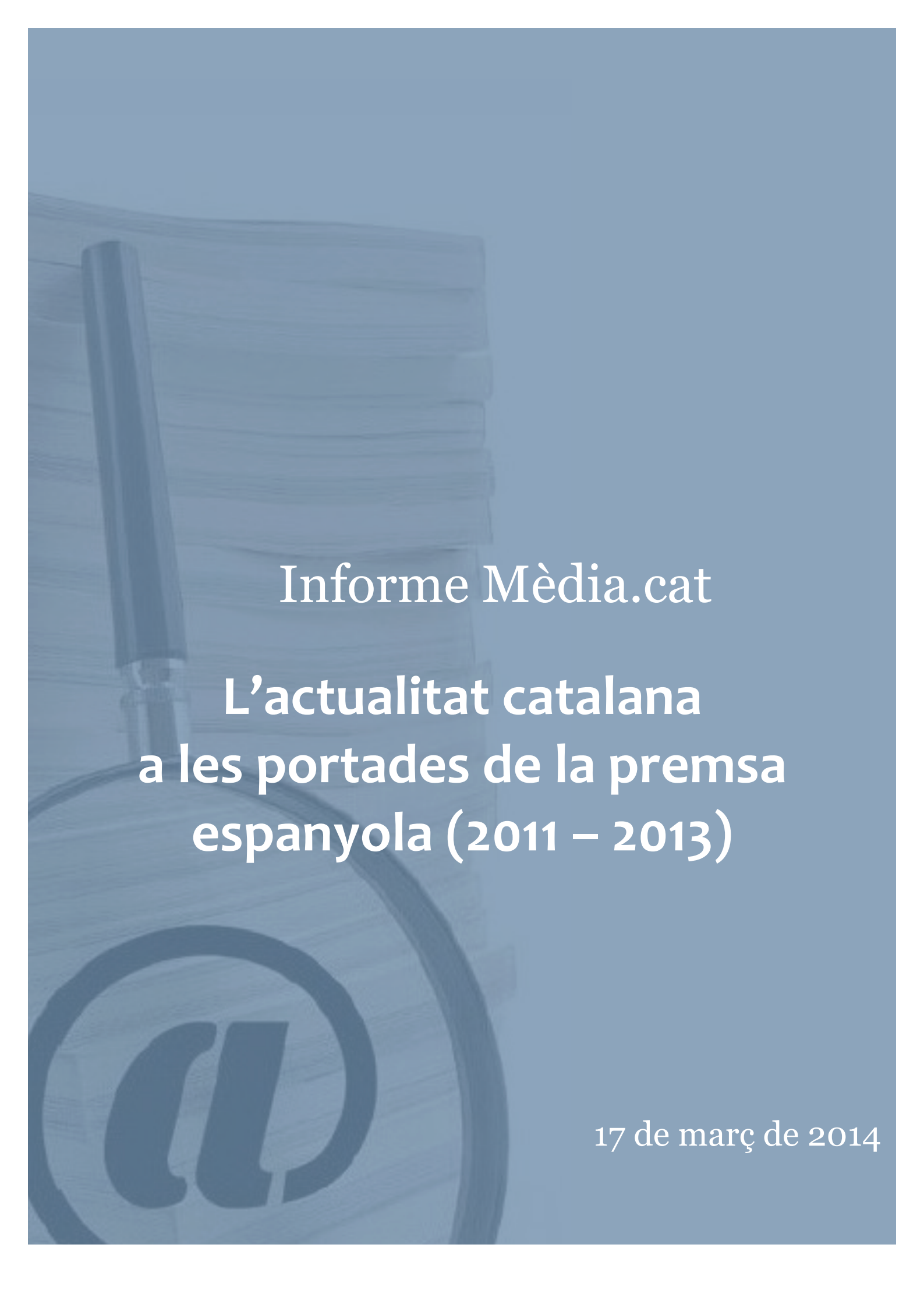

Informe Mèdia.cat

**L'actualitat catalana
a les portades de la premsa
espanyola (2011 – 2013)**

17 de març de 2014

Informe Mèdia.cat

L'actualitat catalana a les portades de la premsa espanyola (2011 – 2013)

Vera Giró Castell i Maria Manyosa Masip

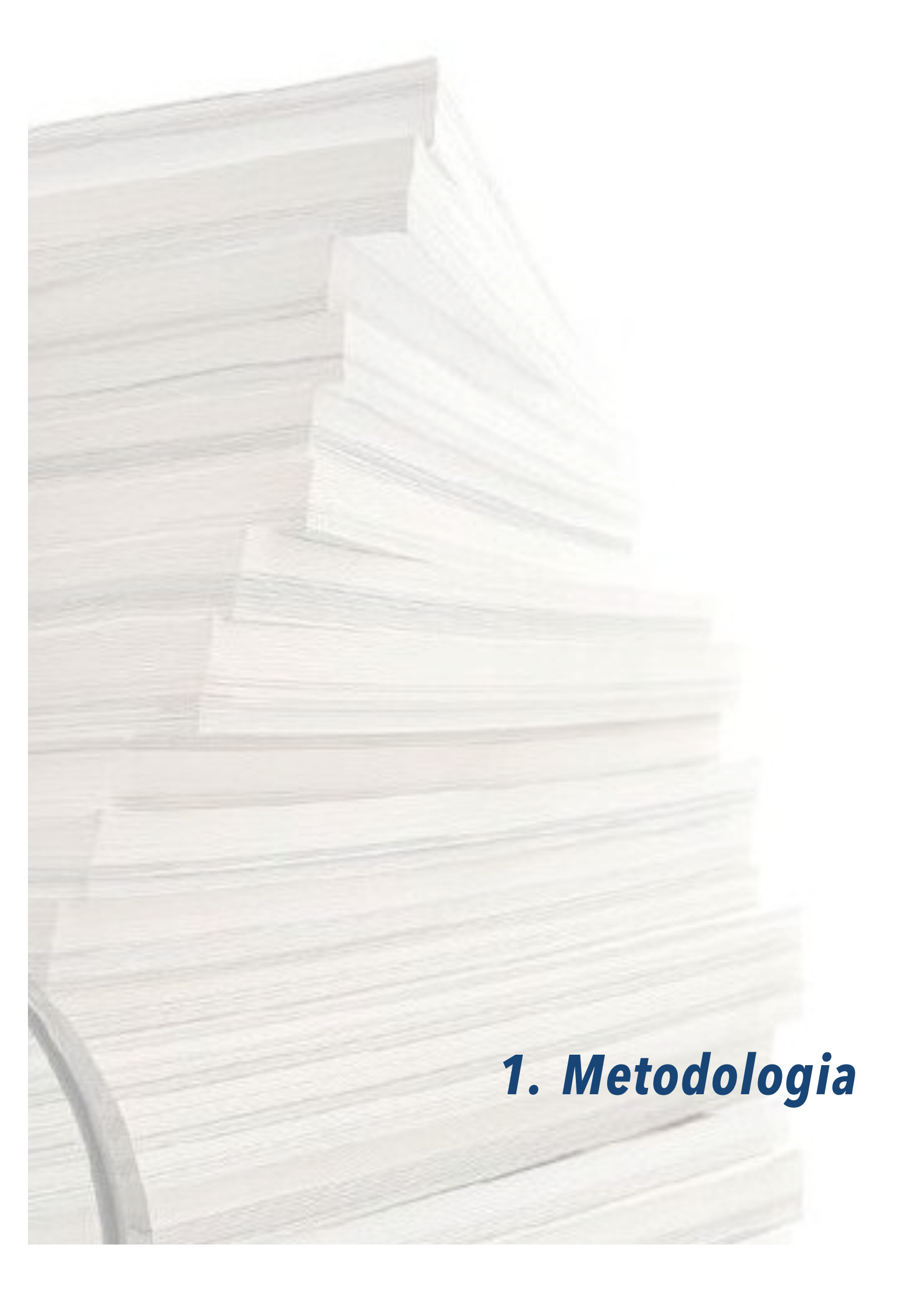
Sumari.....	3
Introducció.....	4
Objectius	5
1. Metodologia	6
1.1 Objecte d'anàlisi.....	7
1.2 Període d'anàlisi.....	7
1.3 Criteris de selecció.....	7
1.4 Criteris de territorialitat	8
1.5 Criteris de rellevància.....	8
1.6 Categorització	8
1.7 Anàlisi qualitativa	9
1.7.1 Valoració del procés sobiranista	9
1.7.2 Valoració de la gestió econòmica dels governs	10
2. Punts clau	11
2.1. 1.700 portades amb notícies dels Països Catalans	12
2.2. El País Valencià, el gran oblidat	13
2.3. La Diada de 2012 incrementa la cobertura	15
2.4. La corrupció i el procés lideren el rànquing	17
2.5. <i>El Mundo</i> : el focus a la corrupció	19
2.6. <i>La Razón</i> , líder en la cobertura del procés	21
2.7. L'autodeterminació obre diaris	23
2.8. Visió negativa del procés	25
2.9. El Principat centra l'atenció en informació econòmica	27
2.10. Portades ridiculitzadores	29
3. Conclusions.....	31

El 20 de novembre de 2011 el Partit Popular guanyava les eleccions generals amb majoria absoluta i Mariano Rajoy assumia la presidència de l'estat Espanyol pels següents quatre anys. Paral·lelament les aspiracions sobiranistes al Principat de Catalunya han anat en augment fent-se visible l'11 de setembre de 2012 en què al voltant d'un milió i mig de persones segons la Guàrdia Urbana i Interior (600.000 segons la Delegació del Govern) van participar a la manifestació pels carrers de Barcelona. La diada va ser el punt d'inflexió que va posar al centre de l'escena política catalana el reclam d'un canvi en la relació entre Catalunya i Espanya.

Els principals mitjans impresos de l'estat espanyol tenen un paper cabdal en la creació de l'imaginari sobre el poble català i el procés sobiranista. Quina ha estat la cobertura que han fet dels esdeveniments? Com han plantejat la situació? Quina visió n'han donat? Com s'han posicionat? El present informe analitza les portades de dos anys, 2011-2013, de l'*ABC*, *El Mundo*, *El País* i *La Razón* amb l'objectiu de respondre aquestes preguntes. Ho fa a partir d'una anàlisi quantitativa i qualitativa, a partir del buidatge i posterior estudi de més de 2.900 portades. La investigació permet visualitzar com s'han posicionat els diferents diaris a l'hora de presentar el procés sobiranista, la corrupció i la gestió econòmica del govern. [L'informe s'acompanya d'un espai on line](#) on es presenten les portades que pel seu disseny i contingut visual s'han considerant més significatives.

Els objectius de l'informe són:

- a) Determinar si entre 2011 i 2013 s'ha incrementat la presència de les informacions sobre els Països Catalans a les portades de la premsa espanyola i en quina mesura.
- b) Avaluar el tractament que s'ha fet a les portades dels diferents mitjans sobre l'actualitat catalana a partir de tres factors claus: el procés sobiranista, els escàndols de corrupció i la gestió econòmica dels governs.
- c) Determinar si s'ha donat una visió positiva, negativa o neutra a les informacions que fan referència al procés sobiranista.
- d) Determinar si s'ha donat una visió diferenciada de la gestió econòmica dels Governos o de la corrupció en els diferents territoris dels Països Catalans.

1. Metodologia

1.1 Objecte d'anàlisi

L'informe analitza les portades dels quatre principals diaris editats a Madrid: *El País*, *El Mundo*, *l'ABC* i *La Razón*. El gener de 2014, segons dades de l'Oficina de Justificació de Difusió (OJD), *El País* tenia 172.000 lectors, *El Mundo* 111.000, *ABC* 103.000 i *La Razón* 55.000.

1.2 Període d'anàlisi

S'han analitzat les portades publicades als quatre diaris durant dos anys i un dia, prenent com a punt de partida el 20 de novembre de 2011, quan es van celebrar les eleccions al Congrés dels Diputats de l'Estat espanyol. El resultat electoral del 20 de novembre de 2011 va ser de majoria absoluta pel Partit Popular, que va aconseguir el 44% dels vots que equivalen a 186 escons de la cambra. Durant el període analitzat s'han succeït esdeveniments importants com les dues grans manifestacions de l'Onze de Setembre de 2012 i 2013, la declaració de sobirania del Parlament de Catalunya o l'esclat dels casos de corrupció Nóos, ITV, la sentència del cas Pallerols i l'absolució de Camps per la trama Gürtel.

S'han analitzat les portades des del 20 de novembre de 2011 al 20 de novembre del 2013. Cal tenir en compte que l'any 2012 va ser un any de traspàs (amb 366 dies) i que hi ha hagut jornades en les que no s'ha publicat diari com el dia de Nadal, el primer dia de l'any o Setmana Santa. Així doncs, l'informe s'ha basat en el buidatge de 2.912 portades.

1.3 Criteris de selecció

De les portades visualitzades s'han considerat objecte d'anàlisi les que inclouen:

- Notícies que parlen de fets ocorreguts als Països Catalans.
- Notícies en les que hi participen o afecten a persones físiques o jurídiques dels Països Catalans, encara que aquestes no esdevinguin en els seus territoris.
- Notícies que no tenen lloc als Països Catalans i que no estan protagonitzades per persones físiques o jurídiques dels territoris, però que es refereixen a qualsevol aspecte de l'actualitat catalana.

Les notícies que no compleixen els criteris exposats no han estat seleccionades per l'anàlisi. És el cas dels articles sobre comunitats autònomes en general, en els quals encara que puguin referir-se a les autonomies dels PPCC no s'hi refereixen explícitament. Per exemple el titular: "Rajoy a sus barones: 'Quitemos las duplicidades autonómicas'" (*El Mundo*, 2 de desembre de 2011).

Tampoc s'han seleccionat les notícies referents a la família reial espanyola en general, ja que tot i que Cristina de Borbó visqués i treballés a la ciutat comtal, s'han descartat les notícies relacionades amb la Corona, com poden ser el cas de la felicitació i foto de família que els monarques es fan per les festes de Nadal. Les notícies relacionades amb el cas Nóos s'han ubicat territorialment a Palma, ciutat on es du a terme la investigació d'aquesta presumpte trama de corrupció.

1.4 Criteris de territorialitat

Les notícies seleccionades han estat classificades en quatre categories, depenent de si feien referència al Principat de Catalunya, a les Illes Balears, al País Valencià o bé a altres territoris del Països Catalans, que a la pràctica han quedat limitats a Andorra. És necessari remarcar que algunes de les notícies s'han pogut classificar en dues i fins a tres categories simultàniament perquè es refereixen a més d'un territori dels PPCC.

1.5 Criteris de rellevància

Un dels punts clau del present informe és la determinació de la presència de les notícies sobre els PPCC als quatre diaris analitzats. Així doncs, a banda de la quantitat numèrica de notícies i la seva freqüència també s'ha recollit l'espai que els articles han ocupat a les portades. Per fer-ho, s'han classificat cada una de les entrades en tres apartats en funció de la importància de les notícies:

- Notícia principal de la portada (o notícia d'obertura)
- Segona notícia en grau d'importància
- Resta de notícies de la portada que no són ni la d'obertura ni la segona, sovint en format breu.

Els elements per determinar si una notícia és d'obertura en una portada són la posició que ocupen els elements de titulació dins la pàgina, l'espai destinat a la notícia respecte la resta de notícies, la mida de la tipografia, la negreta (en alguns casos) i si va acompanyada de fotografia o infografia. Per tant, les notícies d'obertura són aquelles més visibles a la portada.

És important senyalar que la classificació dels articles segons l'espai a la portada s'ha fet només considerant la capçalera analitzada, ja que cada diari té el seu disseny. De manera que potser un diari dedica el 75% de la pàgina a la notícia principal i un altre n'hi dedica només el 30%, però no per això deixa de ser considerada notícia principal, ja que dins els paràmetres de la seva maquetació ho és.

1.6 Categorització

Les notícies han estat classificades pel seu contingut en set grans categories de les que s'ha fixat l'atenció en les tres primeres:

Categoria 1: Procés sobiranista.

Notícies relacionades amb la independència, el nacionalisme català, el dret a decidir, l'autodeterminació, i les mobilitzacions i accions que se'n desprenen com per exemple les manifestacions o el debat sobre la consulta.

Categoria 2: Corrupció.

Notícies relacionades amb casos de corrupció, citacions judicials, investigacions, declaracions, testimonis, imputacions, posicionaments de les parts, sentències o resolucions.

Categoria 3: Gestió econòmica del govern (català, valencià, illenc).

Notícies relacionades amb decisions polítiques que afecten l'economia. S'hi inclouen els articles sobre retallades i dades de l'atur, i també aquells que tenen a veure amb pressupostos i

el dèficit fiscal. Queden fora d'aquesta categoria les notícies relacionades amb entitats bancàries i empreses catalanes en les quals, els governs autonòmics catalans no hi tinguin competències gestores o de control. Tampoc s'han considerat els articles que es refereixen a decisions econòmiques preses pel govern espanyol que tot i afectar els Països Catalans les decisions s'han pres des Madrid. (aquestes notícies s'han classificat a la *Categoria 7: Altres*).

La resta de notícies s'han classificat però no analitzat en:

Categoria 4: Immersió lingüística.

Categoria 5: Esports.

Categoria 6: Política.

Categoria 7: Altres.

1.7 Anàlisi qualitativa

L'anàlisi qualitativa s'ha realitzat a dues categories de les tres analitzades: la del procés sobiranista i la de gestió econòmica del govern, entenent que són dos aspectes que directa o indirectament configuren la creació de l'imaginari col·lectiu vers la societat catalana.

Per dur a terme l'anàlisi qualitativa s'han creat dues categories per classificar les notícies: visió positiva i visió negativa. Els articles que no s'han pogut emmarcar dins d'aquestes dues visions, i per tant, han quedat exclosos de l'anàlisi qualitativa per la incapacitat de determinar la seva càrrega ideològica, s'han catalogat en un tercer grup com a notícies de visió neutra.

1.7.1 Valoració del procés sobiranista

El focus d'anàlisi per fer la valoració del **procés sobiranista** s'ha centrat en les accions que es duen a terme; què forma part del full de ruta per assolir la sobirania; quines mesures es realitzen dins o fora de la legalitat; qui marca la legalitat; i les declaracions de personalitats jurídiques tant catalanes com espanyoles sobre el possible procés d'autodeterminació.

- D'aquestes, s'han catalogat com a notícies de **valoració positiva** les que feien referència a l'autodeterminació com una opció democràtica, la sobirania com a demanda ciutadana legítima, i en definitiva les que han explicat el procés sobiranista com quelcom possible i/o viable.
- En canvi, com a notícies de **valoració negativa** s'han inclòs les notícies que desacrediten la consulta, consideren el procés sobiranista il·legítim, neguen el suport popular del procés, tracten la independència com a quelcom perjudicial, es centren en la il·legalitat, els avenços o les mesures polítiques de la Generalitat com una amenaça.

Hi ha diversos elements que determinen les implicacions valoratives que tenen les notícies: l'ús de **verbs connotats**, l'**adjectivació**, els **sinònims que s'utilitzen**, la **selecció d'unes declaracions**, **cites i dades en detriment d'unes altres**.

Els verbs connotats marquen la tendència del discurs. Per exemple, el dia després de la diada de 2012 *El País* titulava la peça sobre la manifestació de l'11 de setembre "El independentismo catalán logra una exhibición de fuerza". Els adjectius també aporten una càrrega ideològica a la notícia, com la realització de la via catalana si va suposar un "multitudinario éxito" (*El País*, 13

de setembre de 2013). També aporten una càrrega positiva les declaracions i cites que han donat visibilitat al procés sense càrrega negativa, com per exemple, l'11 de gener de 2013 *El País* publicava en notícia d'obertura un fragment de la proposta de declaració independentista que es votaria el 23 de gener del mateix any: "El pueblo catalán tiene carácter de sujeto político y jurídico soberano".

S'han classificat en visió negativa les notícies sobre procés sobiranista de les quals se'n desprèn una imatge negativa del reclam d'un estat propi, de la independència i que potencien el discurs que afavoreix l'animadversió, el menyspreu i potencia la confrontació. Així com els articles que desvirtuen, ridiculitzen o utilitzen substantius amb càrrega ideològica com "desafío", "órdago", "amenaza" com a sinònims del procés; o "secessionista", "inconstitucional", "il·legal" o fins i tot "desvarío", per a referir-se a la consulta o a la sobirania.

S'ha considerat que una notícia té una valoració negativa del procés sobiranista si conté verbs connotats, com per exemple "Alianza para romper España" (*El País*, 19 de desembre de 2012) o adjectius negatius en relació a la independència i la sobirania, com és el cas de: "La ruinosa independència" (*ABC*, 16 setembre de 2012).

La presentació de les dades també aporta un posicionament respecte al procés. S'han considerat notícies amb valoració negativa aquelles que presenten dades descontextualitzades que posen èmfasi en la percepció negativa del procés o de la identitat catalana en general: "875.642 euros dedica Catalunya en la "dinamización de la sardana" (*La Razón*, 8 de juny de 2012). La selecció de declaracions sobre el tema també ha estat un element per determinar la posició ideològica del mitjà: "Zapatero: 'la vía emprendida por Artur Mas es un camino a ninguna parte'" (*La Razón*, 23 de desembre de 2012).

1.7.2 Valoració de la gestió econòmica dels governs

Pel que fa a la valoració respecte la **gestió econòmica** del govern, s'ha classificat com a positiu i com a negatiu en la mateixa línia que en el cas del procés sobiranista, amb l'ús de verbs connotats, l'adjectivació, les declaracions presents en les notícies i les cites emprades. A diferència de l'apartat anterior, els actors que s'analitzen són: el govern català, valencià i illenc, i entraran dins l'anàlisi també les declaracions del govern central, consellers i polítics entorn l'àmbit econòmic.

Les notícies que presenten una **valoració positiva** han estat les que presenten les accions dels governs dels territoris del PPCC encertades, adequades i/o que han donat bons resultats des de la perspectiva del govern espanyol.

En canvi, les notícies sobre la gestió econòmica que presenten una **valoració negativa** són les que posen l'èmfasi en la mala gestió, l'incompliment de les directrius del govern central o les conseqüències de les retallades. Com en la categorització sobre el procés sobiranista, la càrrega ideològica es despendrà dels verbs emprats. Per exemple "CiU amenaza con no pagar las cotizaciones si no se negocia el pacto fiscal" (*El Mundo*, 03 de gener de 2012).

Com a apunt rellevant a l'apartat de gestió econòmica, cal remarcar que aquesta sovint s'ha presentat relacionada al procés sobiranista. La relació entre una i altra categoria sumará, en la majoria de casos, en dotar de sentit negatiu el procés sobiranista, com per exemple, en emfatitzar el cost i la despesa de la consulta. "Cataluña gasta 500 millones al año en promocionar el independentismo" (*El País*, 11 setembre de 2012) o "El coste del adiós a España: 40.000 millones" (*El País*, 13 de setembre de 2012).

2. Punts clau

2.1. 1.700 portades amb notícies dels Països Catalans

Els resultats que es presenten a continuació s'han extret de la visualització de 2.912 portades que són les que s'ha publicat els quatre mitjans durant el període analitzat. Tanmateix no totes han tret notícies relacionades amb els territoris que conformen els PPCC. Els diaris ho han fet en 1.757 ocasions, el que vol dir que **en un 60% de les portades analitzades s'hi ha inclòs informació sobre els Països Catalans**. Ara bé, en ocasions les portades han publicat més d'una peça informativa: han estat un total de 2.484 articles repartits en 663 dies.

***El Mundo* és amb diferència el mitjà que ha dedicat més número de notícies a portada (955) a temes dels Països Catalans**, el doble que *La Razón* i 400 notícies més que *El País*. La mitjana de notícies sobre els PPCC -descartant el cas de *El Mundo*- és de mig miler que, repartides en els 2 anys analitzats, significa una mitjana de 21 notícies al mes a portada sobre temàtica catalana.

	Total notícies	Total portades
<i>ABC</i>	491	379
<i>El Mundo</i>	955	556
<i>El País</i>	566	446
<i>La Razón</i>	472	376
	2484	1757

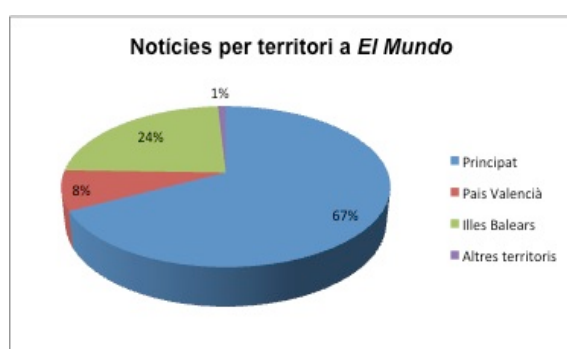
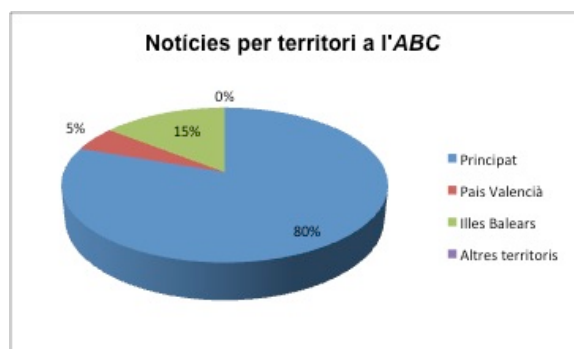
2.2. El País Valencià, el gran oblidat

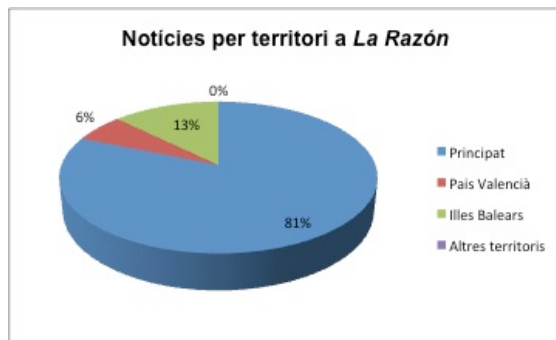
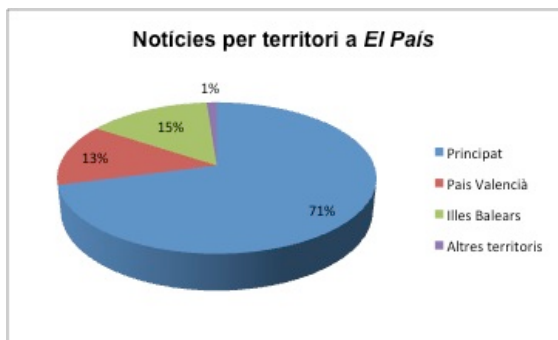
Hi ha grans diferències entre la quantitat de notícies referents a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears. **Destaca la poca cobertura que han fet els diaris del País Valencià, al que en dos anys només se li ha dedicat poc més de 200 notícies.** Un fet sorprenent si tenim en compte que dins el període analitzat hi ha el judici i l'absolució pel delict de suborn pel "cas dels vestits" de l'expresident valencià Francisco Camps (25 de gener de 2012). I també el recurs de l'acusació popular posterior, i mesos més tard la confirmació de la sentència per part del Tribunal Superior. *El País* i *El Mundo* n'han fet una cobertura força similar pel que fa al número d'articles -prop de 80-, però molt diferent percentualment: *El País* excepcionalment n'hi ha dedicat un 13%, mentre que la resta de diaris només entre un 5% i un 8% del total de les notícies dels PPCC.

	Principat de Catalunya	País Valencià	Illes Balears	Altres territoris	Total notícies
<i>ABC</i>	400	26	72	0	491 (498)
<i>El Mundo</i>	666	79	233	9	955 (987)
<i>El País</i>	414	78	85	7	566 (584)
<i>La Razón</i>	388	29	61	0	472 (478)
	1868	212	451	16	2484

*La suma del número de notícies desglossades per territori és lleugerament superior al número real. Això és degut a que en ocasions les notícies han fet referència a més d'un àmbit territorial, de manera que han estat catalogades per duplicat o triplicat. L'*ABC* ha publicat 6 notícies en més d'un àmbit territorial; *El Mundo* 32; *El País* 18; i *La Razón* 7.

El Mundo ha publicat moltes més notícies sobre corrupció en números absoluts, però percentualment la diferència amb *El País* és només de 4 punts. (*El País* 71% de notícies parlen de Catalunya i *El Mundo* el 67%). Una altra dada significativa és la gran quantitat d'articles que *El Mundo* ha dedicat a les Illes Balears, més de 200 notícies, mentre que la resta de diaris n'hi han dedicat molt menys de la meitat i només un 14% del total de notícies publicades. El comportament del diari de Pedro J. s'explica amb la gran quantitat d'articles que ha publicat el mitjà sobre el Cas Nóos de Palma en el que hi ha implicat Iñaki Urdangarin i la Infanta Cristina.

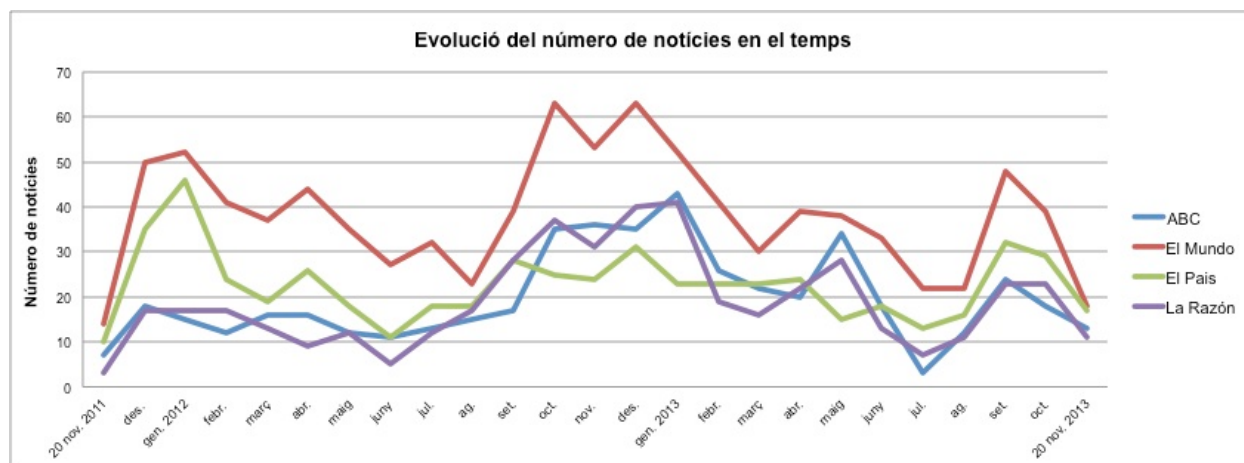

A banda, i dins l'apartat "Altres territoris dels PPCC" només les dues primeres capçaleres es van fer ressò d'esdeveniments ocorreguts en aquestes zones centrades a Andorra, pel cas de l'exconseller d'ERC, Jordi Ausàs, implicat en un presumpte cas de contraban de tabac, la trama de corrupció "Campeón" en la que s'hi va veure implicat l'exministre socialista José Blanco, i algunes de les presumptes accions fraudulentas del cas ITV Ho van fer *El País* i *El Mundo* amb 7 i 9 articles que representen un 1% de les notícies.

2.3. La Diada de 2012 incrementa la cobertura

Pel que fa a l'evolució del nombre de notícies dedicades als Països Catalans, es constata que s'incrementa la cobertura a partir de setembre de 2012, coincidint amb la manifestació de l'Onze de Setembre convocada per l'ANC. **Entre els mesos de setembre i desembre de 2012, els quatre diaris analitzats publiquen 585 notícies sobre els Països Catalans, el que suposa un 23'5% del total de les notícies publicades a portada durant tot el període analitzat.**

A grans trets s'observa que la cobertura de *El País* i *El Mundo* evoluciona de manera similar fins al setembre de 2012. A finals del 2011 i principis del 2012 els dos diaris augmentaven el nombre de notícies sobre Catalunya, País Valencià i Illes Balears a causa de les investigacions d'Iñaki Urdangarín en relació al cas de corrupció Nóos, la imputació de l'ex president del govern Balear, Jaume Matas i el rescat de la Generalitat Valenciana per part del govern central.

L'ABC i *La Razón* per la seva banda publiquen menys notícies (cal tenir en compte que per norma general n'inclouen moltes menys a portada que *El País* i *El Mundo*) i ho fan d'una forma molt semblant. És al setembre de 2012, coincidint amb la manifestació de la Diada de Catalunya impulsada per l'ANC i durant els mesos següents que tant *El Mundo* com l'ABC com *La Razón* augmenten considerablement el nombre de notícies. En el cas de la *La Razón* arriba a superar el nombre d'articles publicat per *El País*, que és el diari que mostra una cobertura més estable al llarg del temps. L'àmplia cobertura del procés sobiranista per part dels quatre mitjans segueix fins a finals d'any. El nombre de notícies sobre Catalunya no decau perquè també coincideix amb la publicació d'unes escoltes i l'inici de les investigacions a Oriol Pujol pel cas de corrupció ITV.

No es recuperen les xifres anteriors a la diada del 2012 fins la primavera de 2013.

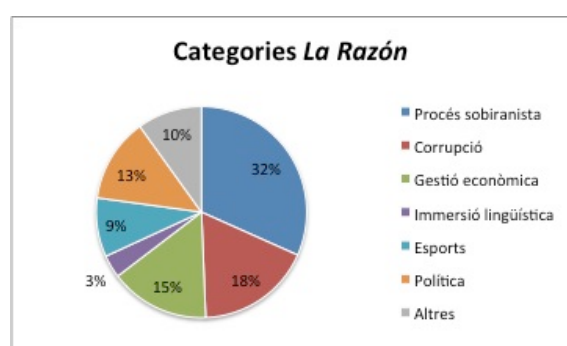
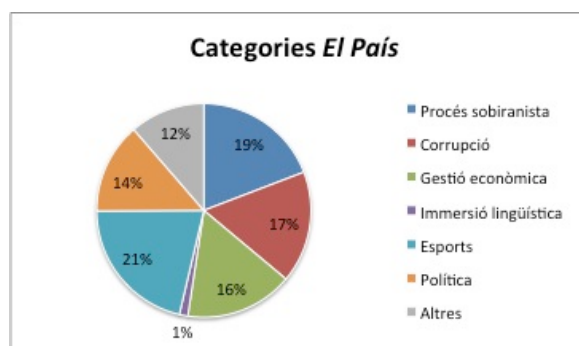
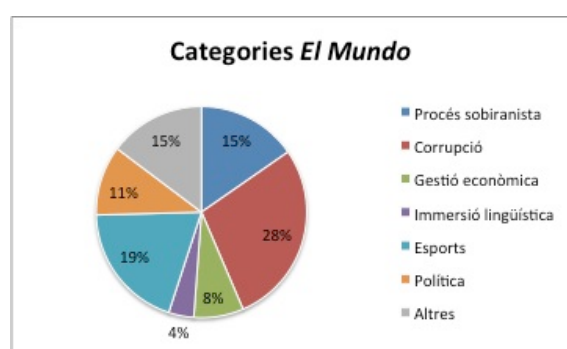
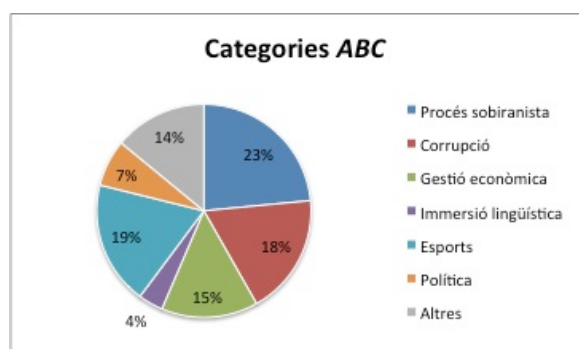
Any	Mes	<i>ABC</i>	<i>El Mundo</i>	<i>El País</i>	<i>La Razón</i>
2011	Nov.	7	14	10	3
2011	Des.	18	50	35	17
2012	Gen.	15	52	46	17
2012	Febr.	12	41	24	17
2012	Març	16	37	19	13
2012	Abr.	16	44	26	9
2012	Maig	12	35	18	12
2012	Juny	11	27	11	5
2012	Jul.	13	32	18	12
2012	Ag.	15	23	18	17
2012	Set.	17	39	28	28
2012	Oct.	35	63	25	37
2012	Nov.	36	53	24	31
2012	Des.	35	63	31	40
2013	Gen.	43	52	23	41
2013	Febr.	26	41	23	19
2013	Març	22	30	23	16
2013	Abr.	20	39	24	22
2013	Maig	34	38	15	28
2013	Juny	18	33	18	13
2013	Jul.	3	22	13	7
2013	Ag.	12	22	16	11
2013	Set.	24	48	32	23
2013	Oct.	18	39	29	23
2013	Nov.	13	18	17	11

L'Onze de setembre de 2013 coincidint amb l'organització de la Via Catalana, hi torna haver un augment en el número de notícies però lleument menys significatiu que el de l'any anterior.

2.4. La corrupció i el procés lideren el rànding

En el període analitzat s'han classificat les notícies relacionades amb els territoris dels PPCC en set categories. A nivell global, el procés sobiranista i la corrupció lideren la llista de prioritats informatives: **del total de notícies publicades a portada, un 22% van tenir com a focus la corrupció als Països Catalans i un 21% van centrar-se en el procés sobiranista**. La clau del lideratge de la corrupció, però, és l'àmplia cobertura d'*El Mundo* al cas Nóos: el rotatiu d'Unidad Editorial va dedicar un 28% de les notícies analitzades a temes de corrupció, més del doble que la resta de mitjans. La gestió econòmica dels governs va suposar un 13% de les notícies, i la suma de les notícies sobre el procés sobiranista, la corrupció i la gestió econòmica dels governs suposen un 58% dels articles a portada. **Les notícies esportives representen un 18% de la cobertura**.

L'*ABC*, *El Mundo* i *El País* han funcionat de manera similar i només amb algunes diferències. ***El Mundo* és el diari que més ha parlat de corrupció (28%)** mentre que **el *El País* s'ha ocupat més de publicar sobre esports (21%)** que de qualsevol altre tema. La *Razón* ha fet un gran desplegament per parlar del procés sobiranista dedicant-li un terç de les notícies publicades dels PPCC.

L'atenció que cada diari ha dedicat a les tres categories és percentualment bastant similar en el cas de l'*ABC* i *El País*, que dediquen aproximadament una tercera part a les notícies relacionades amb casos de corrupció (32%) i la resta reparteixen entre articles sobre procés sobiranista sense desmerèixer els dedicats a la gestió econòmica. Les cobertures de *El Mundo* i de *La Razón* són ben diferenciades. El primer dedica més de la meitat de l'espai a les notícies sobre corrupció, degut sobretot a la gran cobertura que fa del cas Nóos. En canvi és el diari

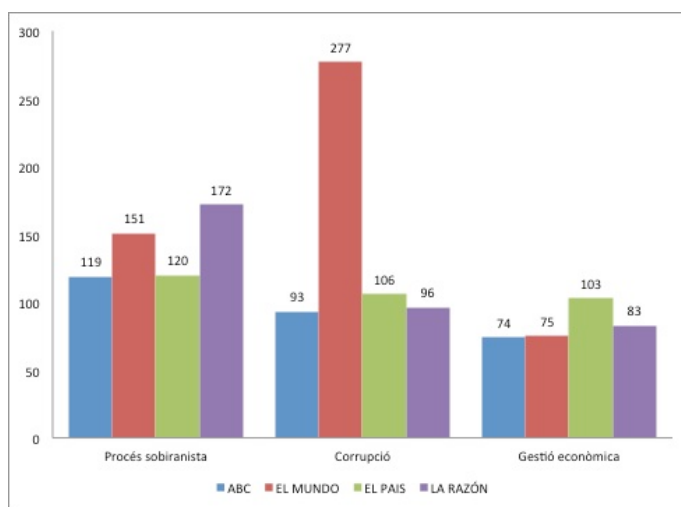
que dedica menys percentatge de notícies al procés sobiranista (30%) mentre que els articles sobre les notícies de gestió econòmica no superen el 15%.

El tractament que fa *La Razón* és també molt particular. El diari dedica un 32% de les notícies a parlar del procés sobiranista, i a parts similars les notícies sobre corrupció (18%) i gestió econòmica (15%).

2.5. El Mundo: el focus a la corrupció

Si la corrupció és en termes absoluts el tema més habitual a les portades dels diaris espanyols és en gran mesura per la importància que li dona el diari *El Mundo*, que lidera amb molta diferència la publicació a portada d'informacions sobre aquesta temàtica. **Al llarg del període analitzat *El Mundo* va publicar un total de 277 notícies a portada que feien referència a casos de corrupció esdevinguts als Països Catalans**, tres cops més que l'*ABC* i *La Razón*. *El País* és, a molta distància, el segon diari que més atenció presta a portada a casos de corrupció, amb 106 notícies.

Número de notícies per diari sobre procés sobiranista, corrupció i gestió econòmica

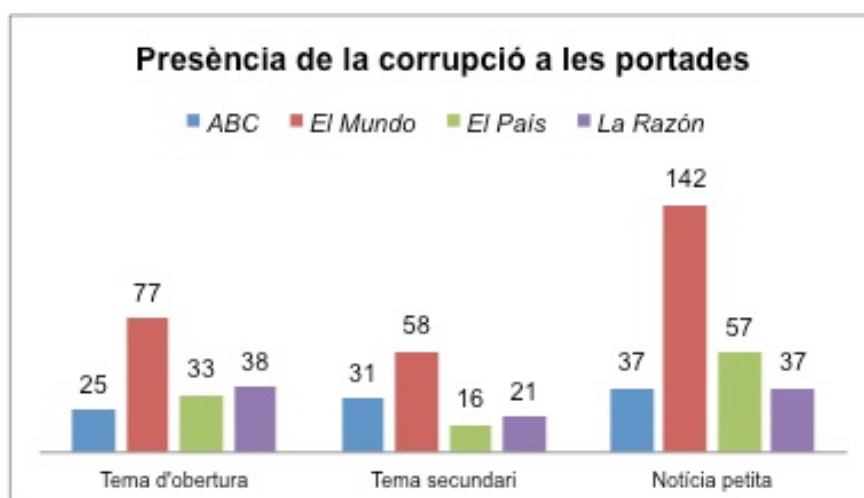
Urdangarín i el cas Nóos, el cas Palau, l'ITV Oriol Pujol, Método 3, Camps i la trama Gürtel han estat present a les portades pel seu component d'actualitat. La cobertura per territoris és diferent depenent dels diaris. Així, *El Mundo* ha dedicat 175 de les seves notícies de portada sobre corrupció a casos esdevinguts a les Illes Balears (bàsicament al cas Nóos). El cas Nóos també lidera el rànquing a *El País* (64 notícies) i *La Razón* (43).

	Principat de Catalunya	País Valencià	Illes Balears	Total notícies
<i>ABC</i>	56	5	36	93 (97)
<i>El Mundo</i>	79	37	175	277 (291)
<i>El País</i>	19	28	64	106 (111)
<i>La Razón</i>	42	12	43	96 (97)

*La suma del número de notícies sobre casos de corrupció desglossades per territori és lleugerament superior al número real. Això és degut a que en ocasions les notícies han fet referència a més d'un àmbit territorial, de manera que han estat catalogades per duplicat o triplicat. L'*ABC* ha publicat 4 notícies en més d'un àmbit territorial; *El Mundo* 14; *El País* 5; i *La Razón* una.

Tanmateix, *El Mundo*, *ABC* i *La Razón* han donat més rellevància a les informacions sobre corrupció a Catalunya que a les del País Valencià. De fet, l'*ABC* ha parlat més a portada dels casos de corrupció al Principat que no pas del cas Nóos o Gürtel. Només *El País* ha publicat a portada més notícies sobre corrupció al País Valencià que Catalunya.

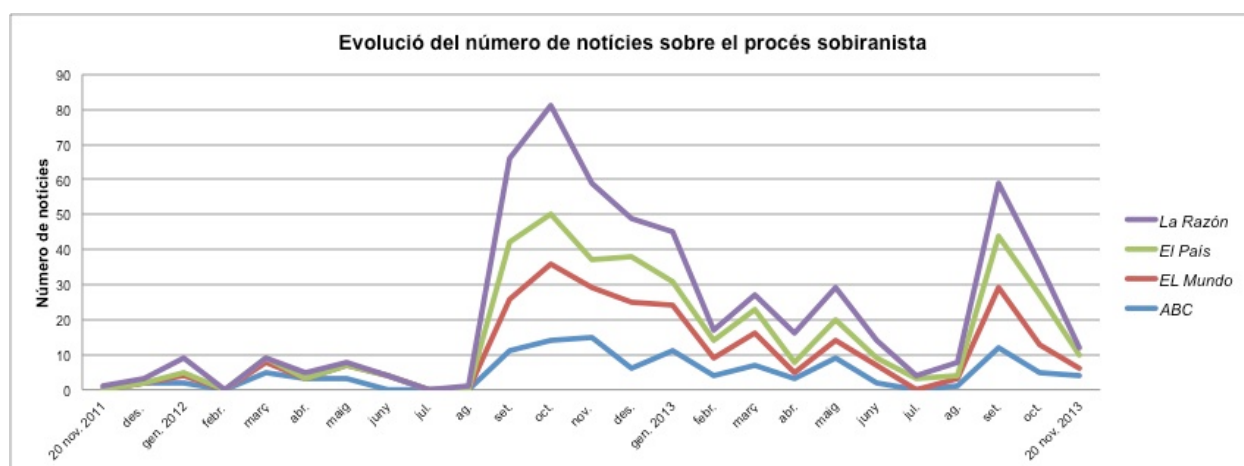
Així com les notícies relacionades amb el procés sobiranista en la seva majoria de premsa analitzada tenien una presència a la portada de primera notícia, el cas de la corrupció és completament diferent. Tant *El Mundo*, com *El País* presenten la majoria d'articles de trames corruptes a portada en format breu. *La Razón* i l'*ABC* son els mitjans que fan un tractament més estable i no registren grans diferències en el número de notícies d'obertura, secundaries i la resta.

2.6. La Razón, líder en la cobertura del procés

El procés sobiranista comença a tenir una presència rellevant als diaris a partir del setembre de 2012 coincidint amb la Diada i l'organització de la manifestació amb el lema "Catalunya un nou estat d'Europa". **Les notícies publicades els dies abans i després de les dues diades, tant la de 2012 com la del 2013 són els dos moments més prolífics de notícies sobre aquest tema en portada.**

Els mesos posteriors la quantitat de notícies es rebaixa només lleument. La cobertura només decau quan arriba l'estiu ja que el procés sobiranista va molt lligat amb l'agenda política que s'atura al juliol i a l'agost. Amb l'inici del curs polític i la diada de l'11 de setembre de 2013 el número de notícies torna a augmentar.

El diari que lidera la cobertura és amb diferència La Razón. Un 32% de les notícies publicades a portada per aquest rotatiu giren entorn del procés. Només durant els mesos de setembre a desembre de 2012 publica a portada 88 notícies sobre el procés sobiranista. El segueix *El País* i *El Mundo* i tanca la cobertura l'*ABC* que a banda de ser el mitjà que menys notícies publica al respecte, en fa un seguiment molt estable.

Cal remarcar que *ABC* és un diari que pel disseny i maquetació de la seva portada, publica un nombre de notícies molt reduït. De manera que si bé és cert que és el mitjà que en números absoluts menys notícies sobre el procés sobiranista ha publicat a la primera pàgina, també ho és que quan ho ha fet aquestes han tingut molta més visibilitat que a les portades dels altres diaris.

Així doncs, l'evolució en el temps i per mitjà en el cas de les notícies sobre el procés sobiranista ha estat la següent:

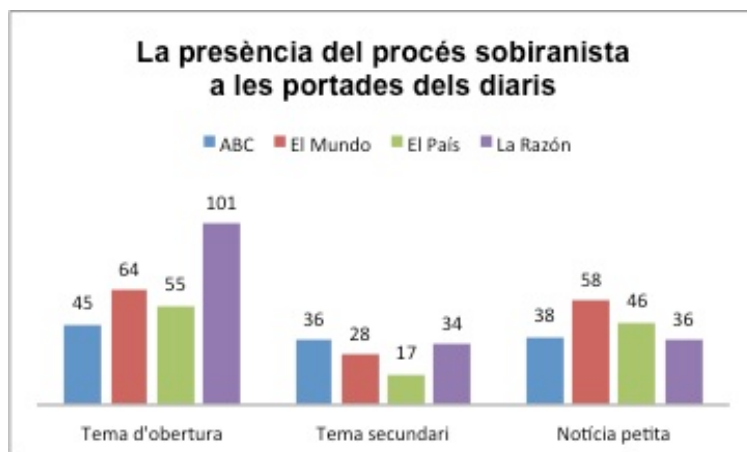
Any	Mes	<i>ABC</i>	<i>El Mundo</i>	<i>El País</i>	<i>La Razón</i>
2011	Nov.				1
2011	Des.	2			1
2012	Gen.	2	2	1	4
2012	Febr.				
2012	Març	5	3	1	
2012	Abr.	3			2
2012	Maig	3	4		1
2012	Juny		4		
2012	Jul.				
2012	Ag.				1
2012	Set.	11	15	16	24
2012	Oct.	14	22	14	31
2012	Nov.	15	14	8	22
2012	Des.	6	19	13	11
2013	Gen.	11	13	7	14
2013	Febr.	4	5	5	3
2013	Març	7	9	7	4
2013	Abr.	3	2	3	8
2013	Maig	9	5	6	9
2013	Juny	2	5	2	5
2013	Jul.			3	1
2013	Ag.	1	2	1	4
2013	Set.	12	17	15	15
2013	Oct.	5	8	14	9
2013	Nov.	4	2	4	2

A nivell territorial quan els diaris han parlat del procés sobiranista ho han fet en gairebé absoluta majoria del Principat de Catalunya. Tanmateix *La Razón* (novembre de 2012) i *El Mundo* (desembre de 2012) han publicat una notícia cada un relacionada amb el procés sobiranista a les Illes Balears. En el cas de *La Razón*, el mitjà es feia ressò d'unes declaracions del president del govern Balear José Ramón Bauzá: "Cada milímetro que se cede a un nacionalista es de no retorno" (*La Razón*, 1 de novembre de 2012)

2.7. L'autodeterminació obre diaris

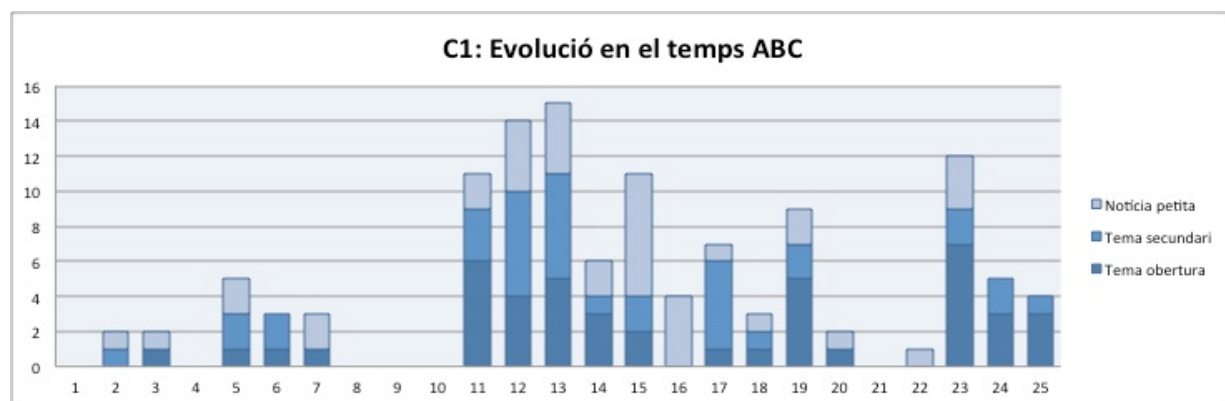
Malgrat que el número de notícies és diferent a tots els diaris també cal valorar l'espai que han ocupat a la pàgina publicada. L'informe permet constatar que el procés sobiranista obre diaris. **En un 30% d'ocasions, les notícies sobre el procés sobiranista han estat tema de portada. En un 23% s'ha publicat com a segona notícia, i en un 14% se n'ha parlat en format breu.** Aquesta classificació és molt diferent a cada mitjà ja que va lligada a la maqueta i disseny de la primera pàgina de cada diari.

La següent gràfica indica la relació de notícies referents al procés sobiranista i la mida que ocupen a la pàgina. *La Razón* és el diari que més portades obre amb el procés sobiranista (en 101 de les 171 notícies del tema), seguit en segon lloc de *El Mundo*, que també dedica moltes més peces breus que la resta de diaris. Les notícies en portada de l'ABC són pràcticament en mateix número d'obertura, secundàries i breus.

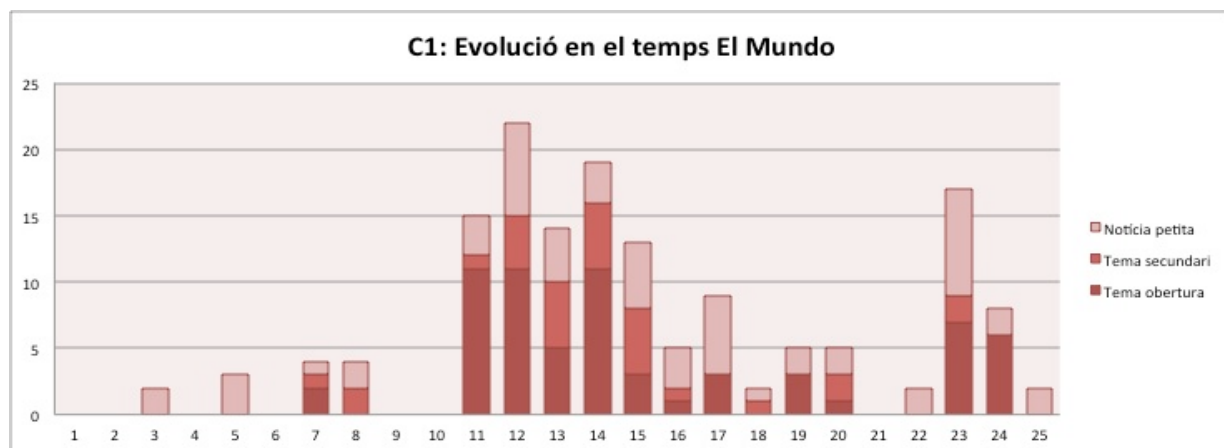

L'espai que han ocupat les notícies a les portades també ha anat variant en el temps i depenent de cada diari han tingut més o menys presència:

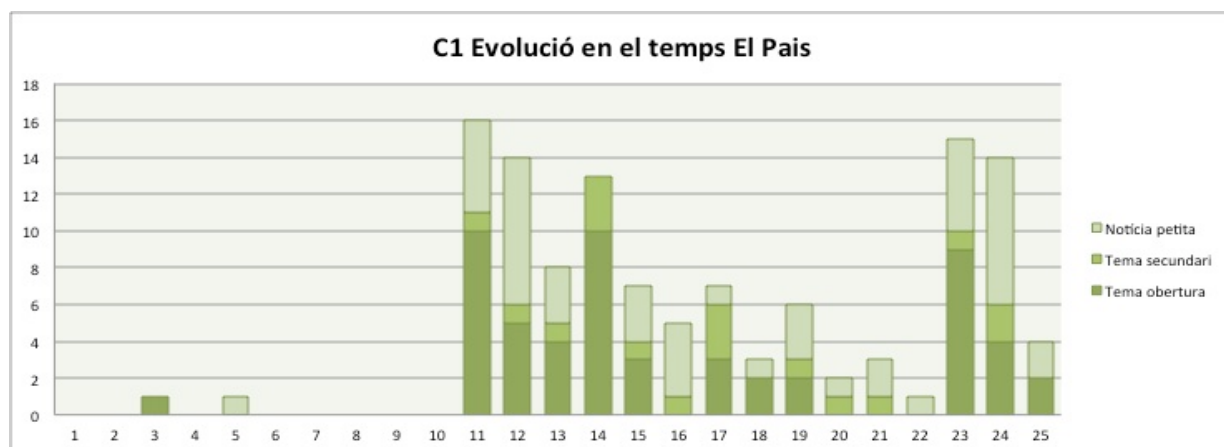
L'ABC

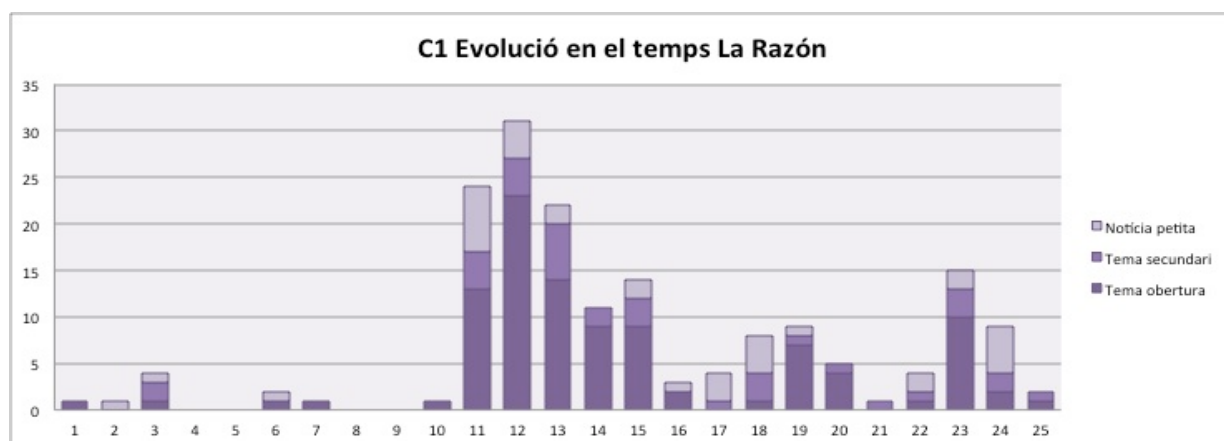
El Mundo

El País

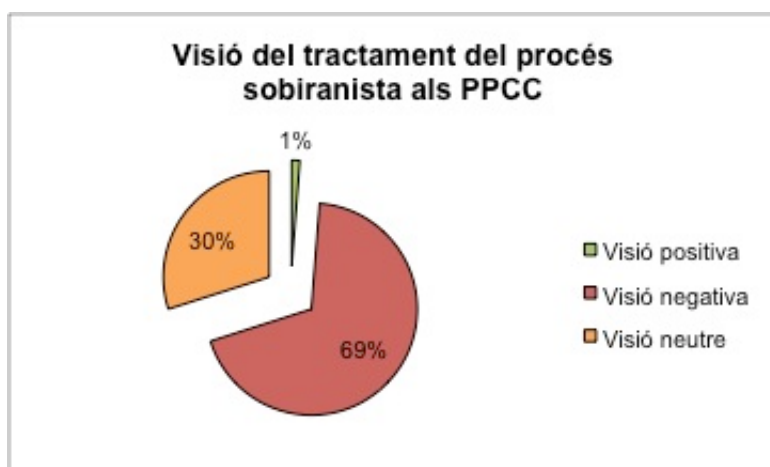
La Razón

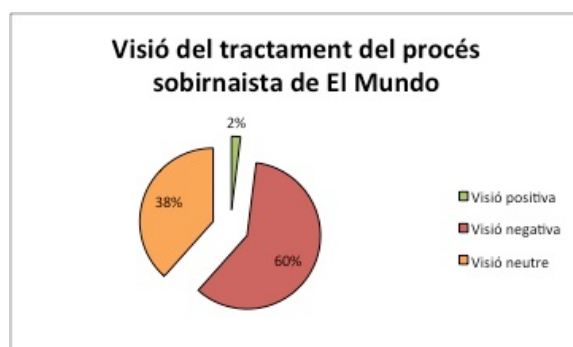
2.8. Visió negativa del procés

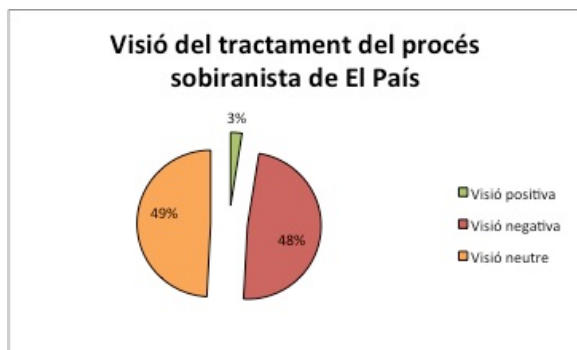
Un dels objectius principals d'aquest informe és determinar el posicionament que els diaris han assumit per plantejar temes catalans. En aquest sentit s'ha valorat els articles si aquests han estat plantejats de manera que el lector es creï un visió negativa o positiva del procés sobiranista. Els articles que no han pogut ser catalogats en cap d'aquestes visions, s'han considerat de tractament neutre. Els criteris que s'han seguit estan detallats a l'apartat 1.7.1

Dels resultats obtinguts se'n desprèn que el 69% dels articles sobre el procés sobiranista publicats pels diferents rotatius en van transmetre una imatge negativa. La visió positiva no és ni simbòlica ja que només representa un 1% dels articles; la resta, el 30%, han estat catalogades com a notícies neutres.

El diari que presenta una visió més negativa del procés sobiranista és *La Razón*: un 83% de les notícies que ha publicat a portada sobre aquesta matèria desprenen una visió negativa. El rotatiu és seguit a poca distància per *ABC* (81%) i *El Mundo* (60%). Un apunt a part mereix el diari *El País*: el 48% de les informacions publicades pel rotatiu de PRISA sobre el procés aporten una visió negativa. **Tanmateix, *El País* és el diari que més informacions neutres publica:** el 49% de les notícies de portada sobre el procés sobiranista no estan connotades ni a favor ni en contra del procés.

Un clar exemple entre positiu i negatiu després de la diada de 2012 és la diferència de cobertures entre *El País* i *La Razón*, mentre una portada valora la manifestació de l'11 de setembre com una “històrica exhibició de força”, l'altra defineix la manifestació pacífica com un “desafío”.

El País, 12 de setembre de 2012

La Razón, 12 de setembre de 2012

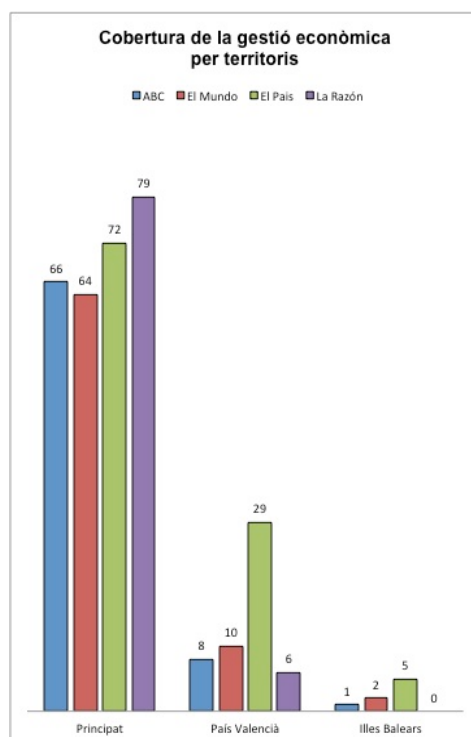

2.9. El Principat centra l'atenció en informació econòmica

El diari que ha parat més esment a les notícies sobre la gestió econòmica dels governs ha estat *El País* (16% de les notícies), seguit d'*ABC* i *La Razón* a molt poca distància (15%). En números absoluts l'*ABC*, *El Mundo* i *La Razón* han publicat un total d'articles molt similar. En despunta la cobertura de *El País* que ha superat el centenar de peces sobre aquesta temàtica. Tanmateix percentualment destaca *El Mundo* que, en el total de notícies relacionades amb els Països Catalans, les que fan esment a la gestió econòmica dels governs catalans només suposen el 8%, una dada que representa la meitat de la resta de mitjans.

	Notícies als PPCC	Notícies de gestió econòmica
<i>ABC</i>	491	74 (15%)
<i>El Mundo</i>	955	75 (8%)
<i>El País</i>	566	102 (16%)
<i>La Razón</i>	472	83 (15%)

Els quatre diaris s'han dedicat amb diferència a centrar les notícies sobre gestió econòmica a les accions del govern de Catalunya. Del total de notícies a portada sobre aquesta matèria, un 82% fan referència a Catalunya. Només *El País* sobresurt en nombre d'articles dedicats al País Valencià, ja que va fer una gran cobertura del rescat de Madrid a la Generalitat valenciana, però encara a molta distància del cas català.

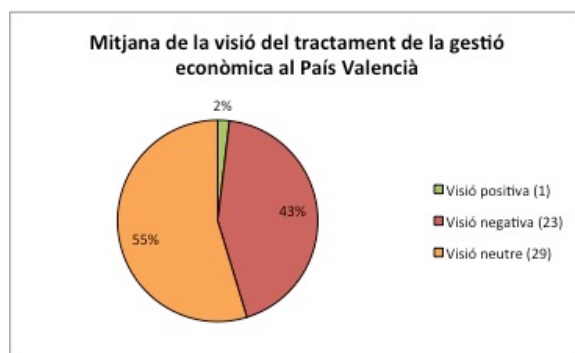
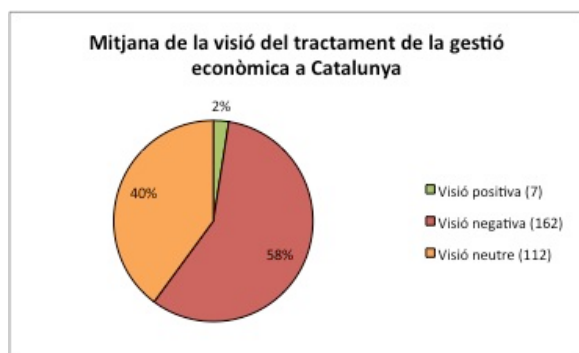

El cas de les Illes és el més emblemàtic, el màxim de notícies publicades durant dos anys sobre gestió econòmica del govern balear l'assumeix *El País* amb cinc, *El Mundo* en va fer dues, l'*ABC* una i *La Razón* cap.

La gestió econòmica dels governs dels PPCC sovint ha estat presentada pels quatre mitjans analitzats íntimament relacionada amb la qüestió sobiranista. **Del total de les notícies sobre gestió econòmica publicades pels quatre rotatius un 15% també fan referència al procés.** El diari que ha realitzat més aquest exercici ha estat *La Razón*: de les 83 notícies que ha publicat sobre el tema, una tercera part (30 notícies) s'ha presentat la gestió econòmica unida a la qüestió sobiranista.

La cobertura que s'ha fet al Principat de Catalunya és més negativa que la que s'ha ofert del País Valencià en el mateix àmbit. **El 58% de les informacions que s'han publicat a portada en referència a la gestió econòmica del Govern català la presentaven de forma molt crítica.** Al País Valencià, en canvi, la xifra baixa fins al 43%.

En números reals, la quantitat de notícies difereix molt: així com del govern català se n'han publicat 162 articles des d'una perspectiva negativa, del País Valencià només en consten 23. Sobre les Illes Balears s'han publicat molt poques notícies a portada que abordessin la gestió econòmica del Govern. Es tracta de tan sols vuit peces publicades de les quals cinc van ser des d'una visió negativa, dues com a neutres i només una de positiva: "Diez comunidades, con Baleares a la cabeza, logran superávit en el tercer trimestre y reducen sus números rojos" (*ABC*, 29 novembre de 2011).

2.10. Portades ridiculitzadores

L'elecció de la imatge que acompanya el text a la portada tant pot completar la informació amb una fotografia com aportar un nou sentit al text. Els components visuals s'han quantificat a l'informe per l'aportació que fan al discurs ja que sovint posen de manifest la posició que pren el mitjà a l'hora d'explicar un tema o un altre.

El disseny de cada diari ceneix o allibera les possibilitats. *El Mundo* i *El País* presenten unes portades en les que predomina el text i un gran número de notícies. Aquesta plantilla els deixa un marge de maniobra limitat en comparació als altres dos diaris. *L'ABC* i *La Razón*, per la seva banda, fan una aposta ben diferent: plantegen menys temes a la primera pàgina i dediquen més de la meitat de l'espai a presentar la notícia d'obertura. Això els permet publicar grans iconografies, il·lustracions o muntatges fotogràfics.

Les portades dels diaris analitzats es poden trobar fàcilment online, tanmateix s'ha habilitat un espai al portal Media.cat amb la selecció d'algunes de les portades aparegudes en els dos anys analitzats. Totes elles tenen en comú que aporten una perspectiva sorprenent i provoquen un impacte al lector que no deixa indiferent.

És el cas de caricatures de líders catalans (a) o la creació de muntatges fotogràfics (b) que expliquen més la posició del mitjà que el mateix titular. Hi ha també portades "històriques" que segurament s'han quedat a la memòria de més d'un català, com la que va fer l'ABC el 15 de març de 2012 "Tenemos un problema" en un fons vermell i una gran lletra enya groga (c).

(d) 27 de maig del 2012

(e) 21 de setembre del 2012

(f) 10 d'octubre del 2012

També hi ha portades singulars pels muntatges poètics-artístics que ofereixen (d) i altres que destaquen pels jocs que s'estableixen entre imatges i titulars com el cas de "No hay salida" (La Razón, 21 de setembre de 2012) sobre una fotografia d'Artur Mas donant l'esquena a una senyal de sortida d'emergència (e). O el reportatge fotogràfic (f) del diputat Alfred Bosch badallant al Congrés dels Diputats acompanyat del títol "El mal sueño de la independencia" (La Razón, 10 d'octubre de 2012).

3. Conclusions

1) Una cobertura molt intensa.

Es constata que les notícies sobre els territoris dels Països Catalans han tingut molta presència a les portades: dues de cada tres primeres planes han contemplat articles sobre diferents aspectes de l'actualitat catalana. Les investigacions a Iñaki Urdangarín pel Cas Nóos, quan s'ha rescatat econòmicament la Generalitat Valenciana i per la celebració de la Diada de Catalunya, l'11 de setembre tant la del 2012 com la del 213 i que han generat un fort debat sobre el procés sobiranista.

2) La corrupció i el sobiranisme capten l'atenció.

Del total de notícies publicades a portada sobre l'actualitat dels Països Catalans (més de 2.400), un 22% van tenir com a focus la corrupció als Països Catalans (principalment al Cas Nóos) i un 21% van centrar-se en el procés sobiranista.

3) L'autodeterminació incrementa l'atenció mediàtica.

En el cas de les notícies relacionades amb el dret a l'autodeterminació s'ha detectat un clar canvi de tendència. Fins el setembre a 2012 la seva presència a les portades dels diaris era residual, però amb la manifestació de la diada convocada per l'Assemblea Nacional Catalana el número d'articles es va disparar de cop i es va mantenir en el temps fins l'estiu següent que va decaure acord amb la baixa activitat política. En vistes a la diada de 2013 va revifar.

4) Àmplia visió negativa del procés.

El tractament que han fet l'ABC, *El Mundo*, *El País* i *La Razón* ha estat àmpliament negativa. El 69% de les notícies publicades han estat connotades negativament i a més, en la seva majoria, els articles han estat notícia d'obertura. Les informacions que han presentat la temàtica de manera positiva s'han limitat a un 1%. El 30% restant no han pogut ser catalogades i s'han classificat com a neutres. *El País* és el diari que ha publicat més informacions neutres sobre el procés (un 49% del total).

5) Les Illes Balears i Catalunya centren l'atenció en la corrupció.

Tot i que el País Valencià ha estat sacsejat pel cas Gürtel, els quatre mitjans analitzats han posat prioritàriament el focus en les Illes (bàsicament arran del cas Nóos) i en el Principat. Les Illes lideren el rànquing de presència en casos de corrupció a *El Mundo*, *El País* i *La Razón*. Les notícies de corrupció al Principat són les més tractades per l'ABC, i les segones més tractades per la resta de mitjans.

6) Ampli consens contra la gestió econòmica del Govern català.

La major part de notícies sobre polítiques econòmiques aparegudes a portada (un 82%) han fet referència a Catalunya. En un 58% dels casos han presentat una visió negativa de la gestió econòmica del govern d'Artur Mas. Només *El País* sobresurt en nombre d'articles dedicats al País Valencià, ja que va fer una gran cobertura del rescat de Madrid a la Generalitat valenciana, però encara a molta distància del cas català.

